

Едуард Попов

*Ростовски државни медицински универзитет Ростов на
Дону, Руска Федерација*

ПОСТСОВЈЕТСКА УКРАЈИНА: СУБЈЕКТИВНО-ОБЈЕКТИВНИ ПОГЛЕД НА ИСТОРИЈУ НЕУСПЕЛЕ ДРЖАВЕ

Сажетак

Прва украјинска држава појавила се на политичкој мапи Европе као резултат политичких преокрета у Русији (Руско царство) пре нешто више од 100 година (Украјинска Народна Република, 1917-1920). Већ у празкозорје украјинске државности, то је била вештачка творевина две украјинске покрајине: Галичане (Западна Украјина-Галиција) и Централне Украјине – Малорусије. Трећи ентитет су руска Слобожанщина и Новорусија (исток и југ бивше Украјине). Повреда основних грађанских права руског становништва (и, уопште, свих неукрајинаца) и државни удар који је Запад организовао 21-22. фебруара 2014. довели су до руске побуне на југу и истоку региона бивше Украјине и стварање народних република Донбаса као алтернативе полунацистичке – полуолигархијске украјинске државе. Специјална војна операција (24. фебруар 2022.) била је одговор на масовно гранатирање народних република Донбаса од стране украјинске војске и пузајуће преузимање територије Украјине од стране НАТО-а.

Кључне речи: две Украјине, Галиција, Малорусија, Новорусија, геноцид руског становништва, Донбас, специјална војна операција.

Дозволите ми да скренем пажњу читаоцу на свој поглед на модерну и новију историју Украјине – поглед који намерно није лишен субјективности у смислу закључака, већ заснован на чињеницама у смислу избора историјских извора.

УКРАЈИНА: ЈЕДНА ДРЖАВА, ДВЕ ПОЛОВИНЕ, ТРИ НАРОДА

Украјина се појавила на политичкој мапи Европе пре нешто више од 100 година и дуговала је своје кратко постојање (Украјинска Народна Република, 1917-1920) не историјским избором украјинског народа, већ још једним потресом у Русији. Постојање етничке украјинске нације доводи се у питање и данас. Украјинци су минимално заједница са непотпуно формираним етничким идентитетом. Према мишљењу бројних слависта, постоје најмање два украјинска народа различитог менталитета, етничког идентитета, различите конфесионалне припадности, са међусобно неразумљивим језицима и различите историје и цивилизацијске припадности. Геополитичке тежње „две Украјине“ такође су биле различите: Западна Украјина (неколико ретко насељених региона Галиције са слабом аграрном економијом, али са високим степеном развоја национализма и величањем нацистичких сарадника Бандере и Шухевича) и индустријски, научно и технички развијена, руско говорна источна и јужна Украјина са вишемилионском популацијом (заправо, ово није Украјина, већ руске земље поклоњене од комунистичког режима СССР-а – Новорусија и др.). Између њих је Централна Украјина или Малорусија, Украјина у тачном смислу те речи, са нестабилним (у том историјском тренутку) идентитетом и тежњама. Западна Украјина (Галиција) је увек гравитирала Европи (сиромашна, културно и социјално заостала покрајина каква је одувек била), а Источна и Јужна Украјина (историјска Слобожаншчина и Новорусија) ка Русији. То су објективне противречности које се не могу решити у корист једног дела, а да се не повређују интереси другог. Међутим, у сваком случају, жртве су биле Источна и Јужна Украјина. Оба државна удара (2004. и 2014.) организована су уз помоћ Запада и била су реакција на изборне победе проруских снага на изборима. Објективно, Украјина је била заинтересована за економску интеграцију са Русијом у циљу развоја сопствене привреде (посебно њеног индустријског дела, који је са руском привредом чинио јединствен привредни комплекс). Интеграција са ЕУ задовољила је интересе становништва западних региона

Украјине, које је добило прилику да путује у Европу на посао. Пратећи резултате вишегодишњег боравка у зони слободне трговине са ЕУ, Украјина је могла да извози радну снагу и сировине (на пример, сирово дрво са Карпата). Тиме је обезбедила неформални статус сировинске колоније Запада.

Економско и политичко окретање Западу почело је од првих дана украјинске независности, али се одвијало у неколико фаза: директног и помало прикривеног померања ка Западу. Одмах се појавила противречност: већина становништва (укључујући и Малорусију – Централну Украјину) је за зближавање са Русијом, а владајући естаблишмент је за окретања Западу (али на рачун Русије). Декларације украјинског руководства о братству са Русијом дуго су успављивале Кремљ и дозвољавале да се из њега испумпавају огромни ресурси.

Паралелно са овим политичким померањем ка Западу (у оквиру америчке стратегије одвајања бивших совјетских република од Русије и њиховог везивања за САД и ЕУ), у Украјини се одвијао процес изградње нове украјинске нације. Последица чега је било прекрајање историје и смањење простора руског језика. Међутим, ова стратегија се у потпуности манифестовала након државног удара 21-22. фебруара 2014. године. Формални повод за организовање такозваног Евромајдана биле су чињенице корупције и опште незадовољство дела становништва (западни региони Украјине, главни град) председником Виктором Јануковичем, представником источне, доњецке елите. Периоди премијерске и председничке владавине Јануковича били су, са економске тачке гледишта, најповољнији за становништво Украјине. Он је дошао на власт (јануар 2010) као резултат победе на председничким изборима под слоганом зближавања са Русијом и давања руском језику статуса другог државног језика. Међутим, после тога је преварио бираче истока и југа Украјине и почео да води за украјинске елите „традиционалну” политику зближавања са Западом. Јануковичево накнадно метанисање (курс ка придруживању Зони слободне трговине са ЕУ, а затим Царинској унији са Русијом) изазвало је незадовољство у друштву и довело до Евромајдана. Ово је коришћено на Западу: прво у Немачкој, затим у САД. Политички слоган Евромајдана био је улазак у ЕУ (као да је то зависило искључиво од жеље украјинског друштва и власти), а украјинске нацистичке организације биле су ударна снага. Обуку су прошли на полигонима Министарства унутрашњих послова Пољске. Генерално, цео пројекат Евромајдана је био стратешка операција

државних органа и западних обавештајних агенција уз отворену подршку Министарства спољних послова САД. Касније је амерички Стејт департамент саопштио да је на „демократизацију“ Украјине (односно на организовање проамеричког пуча) потрошено пет милијарди долара. Евромајдан је једна од карика такозваних обојених револуција у земљама Источне и Јужне Европе, Јужног Кавказа и Централне Азије.

Победа Евромајдана је резултат државног удара који су организовале Сједињене Америчке Државе и поједине земље ЕУ. На споразуму о мирном решавању сукоба (председник Јанукович мирно напушта функцију у септембру 2014. године) између председника В. Јануковича и „опозиције“ стајали су потписи представника министарства спољних послова Велике Британије, Француске, Немачке и Пољске. Међутим, већ следећег дана споразум је прекршен. Сходно томе, власти Украјине после 21-22. фебруара 2014. немају легитимитет. Одмах након пуча забрањене су партије које су представљале руске регионе Украјине (Партија региона, Комунистичка партија Украјине и др.). И на самим изборима било је напада на кандидате са руског истока и југа Украјине и застрашивања бирача.

Један број стручњака у Русији (укључујући и аутора ових редова) сматра да је стратешка грешка Кремља била признавање резултате председничких избора у Украјини, маја 2014. године, који су се одиграли буквално под нишаном оружја. Вероватно су ове грешке данас свесни и у Кремљу.

ПОЛИТИКА ГЕНОЦИДА И КУЛТУРНОГ ЕТНОЦИДА РУСА И НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА УКРАЈИНЕ И ЊЕНИ ЦИЉЕВИ

Ограничавање руског становништва и руског језика десила се од првих година украјинске независности. Према целокупном украјинском попису становништва из 2001. године, у Украјини живи 8.334.100 Руса (17,2% у структури становништва), а према савезном попису становништва из 1989. број Руса у Украјинској ССР био је 11.355 хиљада људи (22,1%). Тако је пет одсто руског становништва Украјине „нестало“ за 12 година, упркос чињеници да је заштита руског језика загарантована законодавством Украјине. Темелна основа је члан 10. Устава Украјине (усвојен 28. јуна 1996). Према њему, „Државни језик у Украјини је украјински језик. Држава обезбеђује свеобухватан развој и функционисање украјинског језика

у свим сферама јавног живота широм Украјине. У Украјини је загарантован слободан развој, употреба и заштита руског и других језика националних мањина Украјине.“

Међутим, прави процес дерусификације Украјине почео је после победе Евромајдана.

Државни удар од 21. до 22. фебруара 2014. поставио је себи далекосежан задатак преформатирања украјинске државе у доследног и радикалног непријатеља Русије. Али за то је било неопходно радикално изменити јавно мњење и променити културни код украјинског друштва. Како су показали догађаји из пролећа 2014. године, украјински војници нису били психички спремни да пуцају на Русе. Нашим изворима у украјинском делу Донбаса је познат најмање један случај (почетком маја 2014, град Свјатогорск) масовног тајног погубљења украјинских војника због непослушности властима које су дале наређење да се пуца у цивиле. Зато је, да би се преформатирало јавно мњење, прва законодавна одлука нове револуционарне владе била укидање закона о језику Кивалов-Колесниченко (који су на основу Европске повеље о регионалним и језицима националних мањина разрадили посланици Врховне Раде Украјине из Партије региона), који је дозволио употребу руског језика на регионалном и општинском нивоу у сфери образовања.

У наредним годинама донети су закони који негирају руски језик и језике националних мањина Украјине:

Године 2019. 16. јула ступио је на снагу Закон Украјине „О обезбеђивању функционисања украјинског језика као државног“. Према документу, украјински језик је позициониран као главни језик издаваштва, а тираж на другим језицима не може премашити тираж на украјинском. Интернет сајтови морају да имају верзије на украјинском језику, које би требало да се отварају подразумевано. Удео новина и часописа који се издају на украјинском језику мора бити најмање 50% укупне производње.

Обратимо пажњу на следеће карактеристике закона: на националним ТВ каналима квота украјинског језика је повећана на 90 одсто. За регионалне медије је дозвољено 20 одсто дневног емитовања на руском или другим језицима.

У међувремену, према Галуп институту (2009), 87% становништва Украјине радије користи руски језик у свакодневном животу.

Врховна рада Украјине усвојила је 5. септембра 2017. године Закон „О образовању“ (ступио на снагу 28. септембра 2017.)

Закон предвиђа да од 2018. године наставни предмети на језицима националних мањина остају само у основним школама.

Језици националних мањина, међу којима је у Украјини и руски, изучаваће се само до петог разреда, али је од 2020. године образовање у Украјини постало потпуно на украјинском језику.

Врховна рада Украјине усвојила је 16. јануара 2020. године закон „О општем средњем образовању“. Руси у Украјини добиће најмање (а вероватно и више) 80% годишње времена учења на државном (украјинском) језику. Деца – представници националних мањина који говоре званичне језике Европске уније стичу средње образовање на државном језику од најмање 20% годишњег времена учења. Дакле, разлика у настави на украјинском језику износи 3 (три) пута.

Овим језуитским триком украјинске власти покушавају да превазиђу противречност између дискриминаторног језика и образовне политике према грађанима Русије и страха од изазивања критика суседа – земаља ЕУ, које у структури становништва данашње Украјине имају бројне заједнице.

Године 1. јула 2021. усвојен је закон о староседелачким народима Украјине. Поред Украјинаца, међу њима су кримски Татари, Караити и Кримчаци. Остали су националне мањине.

ЗАКЉУЧАК

Кршење права руских и руско-културних грађана Украјине, укључујући и област језика, није крајњи циљ, већ важан посредни задатак нових украјинских власти. У почетку је требало да се украјинизују Руси Украјине. Такозване националне мањине су друга најважнија мета (после Руса) политике власти најновије Украјине. Треба претпоставити да се ово ради са циљем формирања украјинске нације у оквиру програма интегралног украјинског национализма (фашизма): једна држава, један језик, један народ, једна црква.

О РАЗЛОЗИМА ПОЧЕТКА СПЕЦИЈАЛНЕ ВОЈНЕ ОПЕРАЦИЈЕ РУСИЈЕ У УКРАЈИНИ

А сада пређимо на анализу узрока и наводних циљева специјалне војне операције у Украјини. Због тога је почело заостравање између Русије и такозваног колективног Запада, невиђено од најтоплијих времена „хладног рата“. И која може да сахрани украјинску државност као такву.

Према нашем мишљењу, постоји неколико разлога који су подстакли руског председника В. Путина да покрене специјалну војну операцију (СВО):

1) Нагло повећан интензитет гранатирања територија Доњецке и Луганске Народне Републике. Према речима очевидаца, оваквих напада није било ни 2014. године. Украјинци су, према градовима и насељима, пуном снагом користили вишецевне ракетне системе „Град“ и „Смерч“, односно ненавођено оружје за масовно уништење. У овој ситуацији одлучено је да се деца из обе републике одведу у Русију.

2) Украјинци су планирали и делимично извели напад на територију Русије (десант на два оклопна транспортера милитаната нацистичких батаљона 21. фебруара на територију Ростовске области). У почетку се претпостављало да је десант случајно ушао на територију Русије. Међутим, после се могло претпоставити да је то била намерна провокација, „извиђање у борби“.

3) Накнадно, из сведочења ратних заробљеника и података руских обавештајаца, показало се да Украјина планира напад не само на републике Донбаса, већ и на Русију почетком марта. Тако је одлука председника Путина да покрене СВО предахитрила Украјинце за око недељу дана.

4) Низ стручњака сматра да се Украјина критично приближила стварању „прљаве“ атомске бомбе. О томе сведоче ексцентричне изјаве председника Зеленског о повлачењу из Будимпештанског меморандума. Ову информацију је делимично потврдио (у разговору са руским шалјивцијама - пранкерама) британски министар одбране Бен Волас. Он није искључио могућност помоћи Кијеву у развоју нуклеарног наоружања. Међутим, разговор је вођен три недеље након почетка СВО. Из тог разлога се не може бити сигуран да је Украјина далеко напредовала на путу стварања атомске бомбе. Међутим, може се бити сигуран барем у њену жељу да набави такво оружје и спремност Велике Британије да јој у томе помогне.

5) Са територије Украјине, где је 30 америчких биолошких лабораторија радило на принципима екстериторијалности, претила је опасност од ширења етничког или биолошког оружја и опасних вируса. Ове лабораторије је финансирао Пентагон и украјинским властима био је забрањен приступима. Према неким информацијама (треба проверити) у овим лабораторијама се радило на „култивисању“ вируса КОВИД-19. Од запослених у украјинским биолошким лабораторијама добијене су информације о хитном уништавању посебно опасних патогена 24. фебруара:

узрочника куге, антракса, туларемије, колере и других смртоносних болести. Познато је (из изјава опозиционих посланика украјинског парламента) за експерименте на људима (4.400 украјинских војника, од којих је најмање 20 умрло 2016. током тестирања непознатих лекова, а још 200 је завршило у болницама). Значајно је да је америчка страна категорички негирала постојање лабораторија Пентагона у Украјини. Међутим, заменица америчког државног секретара Викторија Нуланд, говорећи 9. марта на саслушању у Комитету за спољне послове америчког Сената, признала је да у Украјини постоје објекти у којима се спроводе биолошка истраживања и Вашингтон покушава да их спречи да потпадну под контролу руских снага. Према њеним речима, Стејт департмент је „забринут да руска војска можда покушава да их преузме под контролу“. На Википедији (руска верзија, уређивали Украјинци, укључујући и оне који живе у САД), чланак о биолошким лабораторијама категорички негира било какву деструктивну природу њихових активности, све сумње се називају „руском дезинформацијом“. Парламентарна комисија за истраживање активности америчких биолошких лабораторија на територији Украјине је 5. маја у Москви изјавила да има документоване доказе о чињеницама у вези са радом ових биолошких лабораторија са хантавирусима. У комисији су били водећи научници (биолози, хемичари, вирусолози). Према научницима, рад ових лабораторија представља глобалну безбедносну претњу. Дакле, изјаве званичних представника Стејт департмента САД и других власти, као и природа публикација у америчким медијима, изгледају као неспретни покушаји да се сакрије права намена биолошких лабораторија након неуспелог „ућуткавања“ проблема.

б) Председник В. Путин је у децембру 2021. године упутио упозорење НАТО-у, захтевајући писане гаранције да Украјина и Грузија неће приступити Алијанси, да у Украјини неће бити размештано офанзивно оружје и да се неће успостављати војне базе и центри у тој земљи. Овај ванредни апел је игнорисан. Заправо, процес укључивања Украјине у НАТО дошао је до логичног раскршћа: на територији ове земље створено је неколико војних и један поморски „центар“ (устав Украјине забрањује распоређивање војних база страних држава, за шта је коришћен термиолошки трик да се формално заобиђе овај уставни закон). Најмање одлагање претило је да Украјину коначно претвори у упориште – плацдарм НАТО-а против Русије. И у овом случају, Русија би морала да се бори са целим блоком НАТО-а са перспективом да започне Трећи

светски рат.

7) Нелегитимна (власт добијена као резултат пуча који је организовала група страних држава) и злочиначка природа кијевског владајућег режима, који води геноцидну политику према становницима Донбаса, као и према руском и неукрајинском становништву (забрана добијања образовних и културно-информативних услуга за десетине милиона људи на матерњем језику, смањење за пет одсто у структури становништва броја руских држављана Украјине, отворена пропаганда нацизма (саучесници Хитлера - Бандера и Шухевич су главни хероји Украјине), према мишљењу бројних руских експерата, омогућава нам да Украјину сматрамо не националном државом, већ терористичким ентитетом (квази-државом), контролисаном споља (кључне одлуке доноси Амбасада САД у Украјини). Једна од правних последица такве квалификације Украјине је одбијање признања територијалног интегритета у корист права народа на самоопредељење.

МОГУЋИ ИСХОДИ СПЕЦИЈАЛНЕ ВОЈНЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Са правне тачке гледишта, догађаји у Украјини нису војна, већ специјална операција усмерена на денацификацију и демилитаризацију Украјине. У оквиру овог концепта постаје јасна ограничена (не тотална) природа војних дејстава руских оружаних снага, чији је циљ минимизирање губитака међу цивилним становништвом и уништавање искључиво војних објеката. Међутим, са становишта геополитике, сукоб у Украјини треба сматрати авангардним ратом између Русије и НАТО-а на украјинском тлу. У том погледу, догађаји у Украјини понављају (али у много већем обиму) операцију из августа 2008. године да се Грузија присили на мир. Тренутно се Запад бори против Русије на територији Украјине ограниченим снагама (попут Русије) и посредно: велике испоруке оружја, обезбеђивање обавештајних података, руковођење америчких генерала у развоју војних планова украјинске војске, учешће сталног војног особља армија низа земаља НАТО-а у војним дејствима итд. Природа сукоба се може променити ако (тачније, када) се у њега умеша један број источноевропских земаља. Неки стручњаци из Русије од самог почетка сукоба сматрају да Пољска, Румунија и Мађарска имају своје, далекосежне интересе у Украјини. Сви они су прошли ревизију историје Другог светског рата и територијалне губитке

сматрају највећом историјском неправдом. Парадоксално, исто мишљење дели и сама Украјина, која се у потпуности поистоветила (у лику председника Зеленског) са ставом Пољске. Тако је и сама Украјина признала нелегитимност – са историјске тачке гледишта – поседовања територија на западу и југозападу земље, добијених као резултат Стаљинове „војне дипломатије“. Пољски председник А. Дуда 5. маја (2022.) је најавио да више неће бити граница између Украјине и Пољске; пре тога су на боковима возила у Пољској исцртане карте са пољским Лавовом, војници пољске војске певају песме о враћању градова данашње Украјине (и Литваније) под контролу „мајке Пољске“. Реваншистичке и експанзионистичке планове за део територије Украјине Румунија износи отворено (у уџбеницима историје). Румунија и Мађарска већ годинама деле пасоше украјинским држављанима (укључујући и оне који себе сматрају етничким Украјинцима). У неформалној комуникацији са представницима пољских и мађарских политичких кругова, још пре неколико година дате су изјаве о спремности да се „врате“ „своје“ територије, које су данас у нелегалном власништву Украјине. Управо сада се стварају прави услови за историјски реванш (или обнову историјске правде, са становишта ових земаља): значајно слабљење и децентрализација Украјине и намерна демонизација Русије. Деловање Русије служи као димна завеса и морално-правна за планове Пољске и низа других земаља у односу на украјинске (за сада) територије.

Закључак о историјском реваншу суседа Украјине из земаља ЕУ донет је буквално првог дана СВО. Данас он добија прави облик: почетак вежби НАТО-а у Пољској 18. маја, изјава председника Дуде 5. маја, тајни преговори премијера и потпредседника Владе Пољске и председника Зеленског 16. марта и др.

Остаје отворено питање изгледа за директан војни сукоб између Русије и војске Пољске и Румуније на територији Украјине. Аутор ових редова сматра да се сукоб (макар онај великих размера) са Пољском ипак може избећи због поделе сфера утицаја. Теже је са Румунијом. Овде ситуација може измаћи контроли због спорних интереса (Придњестровље, Гагаузија, Молдавија, Буцак). Али у случају војног сукоба Русија ће победити.

У наредна два-три месеца треба очекивати уништење групације украјинских трупа у Донбасу, борбено најспремнијег и најискуснијег дела украјинских оружаних снага. То ће драматично убрзати напредовање руске војске на југу и истоку бивше Украјине. Верујемо да ће Русија преузети контролу над регионом историјске

Новорусије (широки појас од Азовског мора до ушћа у Дунав). Тиме ће Украјина изгубити Северни Црноморски и Азовски регион. Дуж линије исток-запад Русија ће преузети контролу над територијама источно од Дњепра. Неколико региона запада и југозапада бивше Украјине, како је речено, неминовно ће вратити Пољска (5 региона Галиције и Волиније), Мађарска (Подкарпатска Рус – Закарпатска област), Румунија (Северна Буковина, покушаји заузимања југозапада и запад Одеске области, што на крају, сигурни смо, неће успети).

На територији под руским утицајем могу се вршити различити облици интеграције са Русијом: директно укључивање у руске регионе (обнова Тауридске губерније са центром на руском Криму у саставу Херсонске и Запорошке области), могуће стварање нових народних република или савезне републике Новорусије, Слобожаншчине, Севершчине итд. Ситуација је сложенија са Деснообалном Украјином (Малорусијом). Верујемо да је то једини део који ће остати од некадашње Украјине. Ова територија је западно од Дњепра, без излаза на море, лишена индустријске и сировинске базе истока и југа бивше Украјине, а такође и без приступа садашњим границама са државама ЕУ. За Русију је фундаментално важно да стекне контролу над овом територијом, која може постати полигон за распоређивање НАТО трупа, база и ракетних система. Русија ће, верујемо, настојати да демилитаризује Малорусију, која може постати неутрална демилитаризована територија између Русије и ЕУ.

ОПШТИ ЗАКЉУЧЦИ

Верујемо да ће у сукобу у Украјини победити Русија (чак и у случају ограниченог војног сукоба са појединим земљама – чланицама НАТО-а), која доживљава егзистенцијалну претњу свом постојању. Сматрамо да је горе описани сценарио поделе Украјине са неизоставном демилитаризацијом и потпуном забраном нацистичке идеологије у деснообалној Украјини (Малорусија) прихватљив резултат за Русију. Земље и блокови – учесници сукоба – добиће плусеве и минусе у својој касици прасици. Русија: претрпеће прилично опишљиве војне, економске, као и репутационе губитке, озбиљно и дуго ће се свађати са Европом. Чак ни успешно решење украјинског питања неће отклонити старе проблеме. Граница између Русије и НАТО-а остаће експлозивна. Условно неутрална Шведска и неутрална Финска (чија се граница налази на удаљености

од 50 км од Санкт Петербурга) изјавиле су жеље да се придруже блоку. Тако ће граница између Алијансе и Русије постати једна од линија напетости, потенцијално оптерећена оружаним сукобима. Спречавање војних сукоба ће постати заједничка главобоља наредних генерација политичара и дипломата. Несумњиви резултат сукоба биће руско померање ка истоку (конфучијанска, хиндуистичка, будистичка и исламска цивилизација) и, како се надају поједини стручњаци, приближавање Латинској Америци, према којој Руси традиционално осећају симпатије. Треба очекивати далекосежне унутрашње (политичке, идеолошке, економске) последице сукоба. У први план политичког живота може доћи нови руски национализам, не етнички, већ грађански: практично све етничке групе (осим Јевреја) Русије подржале су СВО. Земље Латинске Америке су (уз Индију) цивилизацијски и ментално најпожељнији партнер за прагматични и империјални руски национализам, не рачунајући православне словенске земље Балканског полуострва. Генерално, у средњерочној перспективи, Русија ће имати користи од сукоба, али много зависи од способности власти да искористе повољне прилике за лансирање мега-пројекта развоја. Слаба економија (тј. неравнотежа сектора сировина у односу на производни сектор) може парадоксално да се испостави као плус за Русију: у потенцијалу може да спроведе стратегију деиндустријализације великих размера и постигне импресивне стопе економског раста – за то постоје сви објективни предуслови и могућности. Друга Ахилова пета Русије је слаба демографија и природни пад становништва. Овај проблем ће постати посебно приметан у средњерочној перспективи. Низом мера економске, социјално-регулаторне и идеолошке природе треба покушати решавањеовог проблема.

Европска унија. Верујемо да ће овај актер сукоба у Украјини претрпети најопипљивије губитке и да ће бити главни губитник (осим саме бивше Украјине). Самоубилачка, за европску (посебно немачку) економију и социјалну сферу, одлука о увођењу ембарга на руске енергентеима још разорније последице по обнављање европског геополитичког субјективитета. Слаби морални и вољни квалитети актуелне европске „елите”, испољени током сукоба, заправо лишвају европски континент цивилизацијске и геополитичке будућности. Ближи се крају 500-годишњи период европског лидерства (посебно доминације) у свету. Сценарио је врло вероватан: дугорочне турбуленције у Европи са урушавањем старих и стварањем нових блокова и прерасподелом граница. Европа је изгубила потенцијалног савезника – Русију, чије су се владајуће

елите и друштво саосећали према европским проблемима. Насупрот, Европа, лишена свог геополитичког субјективитета, постаје територија рата са некада пријатељском Русијом. Сједињене Државе су постигле велики геополитички успех: супротставиле су свог непријатеља (Русију) и свог економског ривала (ЕУ) једне против других, спречавајући их да спроведу своје далекосежне планове за економску сарадњу. Русија ће са својим најбогатијим ресурсима вероватно престати да буде партнер Европи, што ће значајно (или чак нагло) смањити њен економски потенцијал. Уједињена Европа, која се придружила америчким санкцијама Русији, такође је погоршала свој пословни имиџ (заплена руске имовине личи на чисту пљачку и пиратерију).

САД. Успели су да ослабе сопствене непријатеље (Русија и ЕУ) – то је несумњиви плус за Вашингтон. Чак и не дотичући се финансијских и монетарних аспеката (ударац на хегемонију долара указима председника Путина), војна победа Русије сама по себи биће пораз за Рах Америсана, много моћнији од срамног бекства Американаца из Авганистана. Бранећи своје националне интересе, Русија објективно обнавља принцип националног суверенитета у свету, погажен од стране америчке империје.

*С руског:
Татјана Вучинић-Маљевић*

Eduard Popov

**POST-SOVIET UKRAINE: A SUBJECTIVE AND
OBJECTIVE VIEW OF THE HISTORY OF THE FAILED
STATE**

Annotation

The first Ukrainian state appeared on the political map of Europe as a result of political upheavals in Russia (Russian Empire) a little more than 100 years ago (Ukrainian People's Republic, 1917-1920). Already at the dawn of Ukrainian statehood, it was an artificial formation with two Ukrainian peoples: Galicians (Western Ukraine-Galicia) and Central Ukraine-Little Russia. The third people are the Russians of Slobozhanshchina and Novorossiya (east and south of the former Ukraine). Russian Russians' infringement of basic civil rights (and, in general, all non—Ukrainians) and the coup d'etat organized by the West on February 21-22, 2014 led to a Russian uprising in the southern and eastern regions of the former Ukraine and the creation of the People's Republics of Donbass as an alternative to the half-Nazi-half-oligarchic Ukrainian state. The special military operation (February 24, 2022) was a response to the massive shelling of the People's Republics of Donbass by the Ukrainian army. And the creeping absorption of the territory of Ukraine by the NATO bloc.

Keywords: two Ukrainians, Galicia, Little Russia (Malorussia), Novorossiya, genocide of the Russian population, Donbass, special military operation.

* Овај рад је примљен 17. јуна 2022. године, а прихваћен на састанку Редакције 25. јула 2022. године.